

Nannestad kommune
kultur

Fagplan for

Grovmessing

Nannestad kulturskole
2009

INNHOOLD

EN KULTURSKOLES FORMÅL OG OPPGAVER.....	3
En kulturskoles formål:	3
Forankring i lovverket:	3
Fagplanene i Nannestad kulturskole	3
Hvorfor har Nannestad kulturskole en fagplan?	3
Nivåene i fagplanen.....	4
Kategoriene i fagplanen.....	4
Nivåprøver	4
Om å ta nivåprøve	4
Hvem kan melde seg opp til nivåprøve?	4
GENERELLE MÅL FOR GROVMESSINGUNDERVISNING:.....	5
NIVÅ 1	6
NIVÅ 2	7
NIVÅ 3	9
NIVÅ 4	11
NIVÅ 5	13
VEDLEGG 1: KVINTSIRKELEN	15

©2000 Rick Denney

En kulturskoles formål og oppgaver.

En kulturskoles formål:

Sitat fra rammeplanen for kulturskolen- "På vei til mangfold" 2007:

"Alle elever skal få ei kulturskoleopplæring i samsvar med de evner og forutsetninger de har. Undervisninga må ta utgangspunkt i at alle mennesker har behov for å gi uttrykk for følelser, tanker og fantasier gjennom kunstneriske uttrykksformer. Kulturskolen må derfor legge til rette for ei opplæring som fremmer glede i skapende virksomhet, personlig vekst og kunstnerisk utvikling hos elevene, og som bidrar til et meningsfylt liv.

Kulturskolen skal:

- Utvikle elevens kunstneriske og skapende evner og fremme deres forståelse og opplevelse av kunst som allmennmenneskelig uttrykksform
- Utvikle elevenes evner og anlegg ut fra den enkeltes forutsetninger, slik at de kan få en meningsfylt og stimulerende fritidsaktivitet og et grunnlag for en senere yrkesutdanning.
- Være en ressurs for det øvrige skoleverket og kulturlivet i arbeidet med å gi opplæring i og fremme forståelse og interesse for kunst i lokalmiljøet
- Legge til rette for samhandling på tvers av kunstfag." (side 19)

Forankring i lovverket:

Kulturskolene i Norge er hjemlet i "Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa" § 13-6:

"Alle kommuner skal aleine eller i samarbeid med andre kommuner ha et musikk og kulturskoletilbud til barn og unge, organisert i tilknytning til skoleverket og kulturlivet ellers". Kulturskolen har ikke det samme planverket som vi er vant med fra grunnskolen.

Kulturskolene har en nasjonal rammeplan som Nannestad kulturskole forholder seg til, og i tillegg har vi nå laget fagplaner for noen fagområder.

Fagplanene i Nannestad kulturskole

Nannestad kulturskole har i 2009 laget en fagplan for alle instrumental- og sangtilbud som har enetimer. Gruppetilbudene er det ikke utarbeidet noen fagplan for enda.

Hvorfor har Nannestad kulturskole en fagplan?

Kunst og kultur kan arte seg som abstrakt og vanskelig å forstå for mange. På kulturskolen og i sammenhenger man omtaler kultur, kan man ofte snakke om begreper som er vanskelige å forklare, om "følelser" i musikken, frasering, formidling osv. Mange oppgaver man står ovenfor når man skal lære om musikk og kultur er vanskelig å gi svar som man kan "sette to streker under".

Fagplanene er en beskrivelse på hva man konkret hva man skal jobbe med på forskjellige nivåer som fagplanen definerer. Fagplanen skal si noe om hva eleven skal kunne på forskjellige områder innen faget. Forhåpentligvis vil en fagplan hjelpe elev og lærer til lettere å sette seg mål, og bli bedre. Eleven og læreren kan bruke fagplanen som hjelp til planlegging av øving hjemme så vel som å sette langsiktige mål.

Nivåene i fagplanen

Fagplanen i Nannestad kulturskole er delt inn i 5 nivåer, fra nybegynner-nivå til et viderekommende nivå. Dersom man når nivå 5, skal man kunne ta opptaksprøve til videre utdanning, f.eks Norges musikkhøgskole, konservatorier osv.

Det å gi en beskrivelse på hvor lenge man bør ha spilt for å være på et visst nivå er lite hensiktsmessig, siden dette er veldig individuelt fra elev til elev. Elever har også svært forskjellige mål når det gjelder progresjon. Derfor finner du ikke en beskrivelse på dette i fagplanen.

Kategoriene i fagplanen

Nivåene består av forskjellige kategorier. Disse kan overlappe hverandre noe.

Vi har valgt følgende inndeling:

- Teknikk: Tekniske ferdigheter, som skalaer, etyder, øvelser osv.
- Formidling: Hvordan man formidler musikk til et publikum, og hvordan man oppfører seg på en scene.
- Gehør: Høre forskjell på toner og klanger, men også klangfarger, herme etter en forespiller osv.
- Innstudering: Hvordan kandidaten øver inn et stykke på egen hånd, uten veiledning.
- Repertoar: Eksempler på musikk man kan spille og synge på dette nivået.
- Teori: Kunne lese og forstå noter, musikkuttrykk, symboler osv.
- Utenat: Hva kandidaten skal kunne utenat.

Nivåprøver

Om å ta nivåprøve

I fagplanen er det eksempler på stykker, etyder og annen litteratur, og dette er ment som eksempler på vanskelighetsgrad og er ikke et absolutt krav til f.eks en nivåprøve. Når du og læreren din er sikre på at du har nådd et nivå, kan dere bli enige om å ta en gradsprøve.

Nivåprøver avholdes vanligvis en gang i året i Nannestad kulturskole.

Hvem kan melde seg opp til nivåprøve?

Alle som ønsker å melde seg opp til nivåprøve må få dette godkjent av læreren sin. Elev og lærer skal være rimelig sikre på at eleven vil gjennomføre en nivåprøve med godt resultat.

Oppmelding til nivåprøve skal gå gjennom faglæreren i Nannestad kulturskole.

Generelle mål for grovmessingundervisning:

- ❖ ALLE ELEVER SKAL GLEDE SEG TIL SPILLETIMEN
- ❖ BÅDE ELEVER OG FORELDRE SKAL FØLE SEG IVARETATT
- ❖ ELEVEN SKAL FØLE SEG SERIØST BEHANDLET OG BLI TATT PÅ ALVOR
- ❖ ALLE ELEVER SKAL HA GLEDE SEG MED SPILLINGEN OG MUSIKKEN SIN
- ❖ ALLE ELEVER SKAL KJENNE MESTRINGSFØLELSE OG EGENVERDI

Lykke til med spillingen!

Hilsen

Bente Illevold
Grovmessinglærer

Jon Henrik Solhei
rektor/ virksomhetsleder

Nivå 1

På nivå 1 skal eleven kunne:

Teknikk

- Beherske Bb – dur og F-dur skala i en oktav.
- Ha kjennskap til enkle fleksibilitetsøvelser (for eksempel: Bb – F - Bb)
- Kunne kontrollere enkel legato, i form av bindebuer mellom to toner, og ansatsbruk i enkle sanger.

Formidling

- Kunne oppfatte sin egen lyd/klang, og uttale seg om denne er ”fin” eller ikke.
- Kjenne til dynamikkbegrepene Forte og Piano, og utøve to dynamisk hørbare nyanser.

Gehør

- Kunne lytte til andres spill, slik at han/hun kan høre forskjellige karakterer i lærerens demonstrasjonspill.
- Kunne oppfatte forskjell på en melodi i dur og moll, uttrykt igjennom hvorvidt sangen er trist eller glad.
- Kunne herme læreren spill med inntil 5 trinnvise toner, ved å få oppgitt starttone.
- Kunne herme læreren ved spill på samme posisjon/grep

Innstudering

- Kunne øve inn tonehøyder i en enkel melodi med inntil 5 toner, samt vise den rytmiske forskjellen mellom lange og korte(re) toner. Det forventes ikke at eleven på skal innstudere et stykke rytmisk korrekt i puls.

Repertoar

- For det meste vil man bruke materiale fra en spillebok på dette nivået, for eksempel ”Midt i blinken 1.”
- I tillegg kommer øvinger fra aspirantkorpset.

Teori

- Åttendel, Firdel, halvnote og helnote samt tilsvarende pauser
- Fortegn:
 - F –nøkkel: E/Eb, A/Ab Bb/H , D/Db
 - G –Nøkkel: F/F#, H/Bb, C/C# , E/Eb
- Kunne forklare ord og uttrykk i stykket man spiller.

Utenat

- Kunne spille et stykke med tre toners ambitus utenat

Nivå 2

På nivå 2 skal eleven kunne:

Teknikk

- Spille flg. skalaer i en oktav:
 - Bb – dur
 - F– dur
 - Eb – dur
 - Ab – dur
 - C – dur
 - G – moll
 - D – moll
 - C - moll
- Ambitus: Trombone/baryton: store F til enstrøken F, Eb - tuba: kontra Bb til lille Bb
- Beherske instrumentet kromatisk i en oktav: Trb/bar.:fra store Bb til lille Bb, Eb tuba: store Eb til lille Eb
- Skal kunne forstå faste fortegn slik at han/hun også kan bestemme toneart på bakgrunn av dette, i stykker med inntil 2 fortegn.
- Ha kjennskap til kromatisk grepsrekkefølge på instrumentet, og slik sett kunne utøve lettere fleksibilitetsøvelser på egen hånd (for eksempel Bb – F – Bb2 – D2 – Bb2 – F-Bb)
- Spille lengre biter med ren legato
- Vite forskjell på noen forskjellige type ansatser.
- Eleven skal kunne variere spillet mellom sterkt og svakt.

Formidling

- Lytte til egalitet og dynamikk i eget spill
- Eleven skal kunne si noe om uttrykket i et musikkstykke, ved bruk av adjektiver.

Gehør

- Høre tonekjønn
- Eleven skal kunne korrigere seg selv ved bruk av feil fortegn i melodispill..
- Eleven skal kunne herme enkle trinnvise bevegelser på gehør.

Innstudering

- Innstudere et stykke tilsvarende nivå 1 på egen hånd

Repertoar

- Det er fortsatt naturlig å ta utgangspunkt i en spillebok, for eksempel Midt i blinken 2, men man vil nå behøve tilleggsmateriale
- Tekniske øvelser: Eleven skal ha luktet på Arbans enkleste øvelser og H.L. Clarke øvelse nr. 2 (fra tekniske øvelser) i de letteste toneartene.
- Duetter, for å skape rytmisk og intonasjonsmessig selvstendighet. F.eks de letteste fra ”advanced method” vol. 1 (trp) av Gower and Voxman
- Lengre solostykker, for eksempel fra hefter med filmmusikk og Cd komp.
- Eleven skal kunne spille sterkt og svakt med bra egalitet.

Teori

- Bestemme toneart ut fra fortegn, inntil 2 fortegn
- Kjenne til begreper som ritardando, accelrando, crescendo, diminuendo.

Utenat

- En enkel vise/popsang, F.eks Tir na Noir eller Gjev meg handa de ven

Nivå 3

På nivå 3 skal eleven kunne:

Teknikk

- Ambitus: Trb/Bar: Diatonisk og kromatisk fra store F- enstrøken G. Eb –Tuba: samme ambitus en kvint lavere.
- Trb/Bar.: kromatisk fra Store F til enstrøken F. Eb –Tuba: tilsvarende en kvint ned
- Enklere skalaøvelser, intervalløvelser og treklanger,
- Kjenne til dobbelt- og trippel tunge
- Dynamisk nyansert variasjon
- Alle durskalaene med noter
- Flg. mollskaler med noter: Gm, Dm, Cm, Am og Fm, kun ren moll.

Formidling

- Sette ord på forskjellige karakterer i musikken
- Få et bevisst forhold til publikum og sceneopptreden.
 - Målrettet entré
 - Bukke hvis applaus
 - Bevissthet om ting som kan forstyrre publikum
 - Ta imot applaus

Gehör

- Ikke være fremmed for å leke seg fram til enkle melodier, fri improvisasjon
- Kunne lære seg enkel barnesanger uten noter.
- Bli kjent med å lære ting på øre.

Innstudering

- Kritisk kunne lytte til sitt eget spill, samt å ha forslag på forbedringer.
- Mulighet for å endre f.eks arikulasjon og klang.
- Kunne innstudere et stykke fra nivå 2 på egen hånd, forventes ikke perfekt rytmikk.

Repertoar

- Her er det naturlig å forlate en bestemt spillebok og heller benytte seg av ”egenkomponerte” ressurshefter” hentet fra Arban, Clarke, Vizzutti; Stamp, Blazevitz og andre. Læreren velger ut nivå og prioritering på øvelsene etter behov
- bør være kjent med etyder, både melodiske og tekniske. Eks første etydene fra Arban i 6/8, og øvelser med 16deler
- Man bør kjenne til spill i taktarter med underdeling i både 2 og 3.
- bør begynne å jobbe med originale solostykker for sitt eget instrument, samt små variasjonssoloer og få et innblikk i kammermusikken, både via mindre grupper samt samspill med pianist.

Teori

- Oppbygging av en durskala samt kvintsirkel
- Bestemme dur- toneart utfra fortegn i toneartene fra skalaøvelsene.
- bør kjenne til/ være kjent med enklere skalaøvelser, intervalløvelser og treklanger.
- Eleven skal kjenne til oppbyggingen av en durskala og kvintsirkelen, og slik sett kan bestemme DUR – toneart på et stykke ut fra fortegn
- Kjenne musikalske uttrykk som f.eks Allegro og Lento, og kunne tempomestemme musikken ut fra dette.

Utenat

- En sang på nivå med Ut mot havet av E.F .Bræin

Nivå 4

På nivå 4 skal eleven kunne:

Teknikk

- Alle dur og ren moll skalene, samt kjenne til melodisk og harmonisk moll.
- Ambitusen vil ikke ha forandret seg mye fra sist nivå, da det tar tid å bygge opp registeret i begge ender. Men kontrollen og fleksibilitet bør være forbedret.
- Bør kunne spille opp til enstrøken Bb, uten at dette nødvendigvis er et funksjonelt register.
- Eleven bør på dette nivået være vant til å jobbe med teknikk, og ha dette som en del av sine faste øvingsrutiner.
- Kunne spille alle durskalaer i en oktav uten noter, og de med inntil 3 fortegn utenat i terser.
- Enkle øvelser med både trippel og dobbeltunge.

Formidling

- Tidfeste klassisk musikk, eks skille mellom Wienerklassisk, barokk og romantikk
- På dette nivået er det naturlig at eleven får vise seg fram i nærmiljøet, og være solist for eksempel med skolekorpset eller organist. Fine stykker er for eksempel Rob Ares: Memory
- Eleven skal utstråle musikalsk trygghet og kunne bidra til å hjelpe unge medmusikanter i korpset framover.

Gehör

- Kjenne til litt av intonasjonsproblematikken på instrumentet sitt, baryton/tuba. Være kjent med – og + posisjoner på trb.
- Kunne høre om man er høy eller lav.
- Kunne noe om plassering av toner intonasjonsmessig i en durtreklang

Innstudering

- Kunne innstudere på egen hånd et stykke fra nivå 3 på egen hånd, med god rytmikk og stødig puls.

Repertoar

- Rule Britannia
- Cellosonater av Vivaldi, Marcello og andre barokk komponister
- Daydream av Frode Thingnæs.
- Deler av Fantaisie Briliante av Arban

(Dette repertoaret er med tanke på baryton, det velges repertoar av tilsvarende vanskelighetsgrad for trb. Og tuba.)

- Det er også naturlig at eleven søker om plass i Amatørkorpset i lokalmiljøet på dette nivået, samt kretskorps.
- Bør bli vant til å øve de 5 første øvelsene i Clarke, tekniske øvelser for kornett.
- Det er ønskelig at eleven på dette nivået utstråler en nysgjerrighet på sitt eget instrument og dermed er med på å finne repertoar han/hun vil spille.

Teori

- Enkel formanalyse type ABA? Gjenkjenne tematisk materiale i et stykke ved hjelp av notebilde, dvs. sekvensering, lett bearbeiding osv.
- Kunne alle intervallene i en oktav, også være kjent med trinntall, kunne forholde seg til det innenfor en oktav

Utenat

- Eleven skal kunne lære seg enkle sanger utenat og kunne spille disse med minst to karakterer (hørbar forskjell)

Annet:

- Om eleven ikke spiller på et 4 ventilers instrument (eufonium og tuba) eller trombone med kvartventil bør han/hun få tilgang til dette nå.

Nivå 5

På nivå 5 skal eleven kunne:

Repertoar

Baryton: Eleven bør begynne å jobbe med kjente variasjonssoloer som, Blue Bells of Scotland og Arbans variasjoner. Der er også naturlig å begynne å jobbe med originalmusikk, for eksempel Partypiece av Philip Spark, Concertino av Wilhelm, Concerto av Horovitz. Eleven bør også bli kjent med samtidsmusikk og stykker skrevet for solo euphonium.

Trb/Tuba: velger stykker for sitt instrument på tilsvarende nivå.

Register/ ambitus

Som nevnt er registerutvikling tidkrevende, og individuelt, eleven bør ha utviklet seg mellom et helt og to hele trinn i løpet av en toårsperiode. I dyden bør eleven være komfortabel med bruk av kvartventil ned til kontra F og kunne spille enkle melodier i dette registeret.

Teknikk

Eleven bør vie opp mot 50 % av øvingstiden sin til teknikk og etyder, og bør være vant til å øve progresjonsrettet med metronom. Arban, Clarke og Vizzutti er fine bøker å benytte. Samt Marco Bordognies Vokalise materiale.

Musikalitet/ formidling/ tilstedeværelse/ gehør

Eleven bør kunne verbalisere musikk både med bruk av enkle musikkuttrykk og egne ord. Eleven bør kunne tidfeste en del av den klassiske musikken, for eksempel skille mellom barokk, wienerklassisisme og romantikk.

Opptak til høyere utdanning:

REPERTOAR:

<u>Eufonium:</u>	Fantasia – Gordon Jacob Euphonium Concerto 1st and 2nd movement – J. Horovitz Concertino 1 st and 2 nd movement – R. Wilhelm
<u>Trombone:</u>	Concertino 1 st and 2 nd movement – L.E. Larsson A. Guilmant: Morceau Symphonique, op. 88 N. Rimskij-Korsakov: Konsert for trombone og orkester
<u>Tuba:</u>	E. Gregson: Concerto, 1. og 2. A. Lebedjev: Konzert

-REGISTER/AMBITUS:

Eleven bør ha kjennskap til hele instrumentes spillbare register. Beherske 3 og 1/2 oktav (eufonium)

-TEKNIKK:

Eleven bør ha kjennskap til det mest benyttede skolemateriell.

- MUSIKALITET/FORMIDLING/TILSTEDEVÆRELSE/GEHØR:

Eleven bør gjennom sitt instrument skape stemninger og forskjellige karakterer, spillet skal også bli personlig. Og eleven skal utvikle musikalske meninger og selvstendighet.

Vedlegg 1: Kvintsirkelen

